

Извори „Политике” у Бриселу потврдили су да је у току преписка између канцеларије Еулекса и Дика Мартија, известиоца Савета Европе и аутора резолуције о трговини органима на Косову. Према речима наших извора, Марти је од Еулекса затражио додатне одговоре у вези са његовом истрагом о трговини органима, која је и даље у прелиминарној фази.

Подсетимо да је Еулекс покренуо прелиминарну истрагу наводећи да има капацитет, али не искључујући могућност да се у случају потребе упути још истражитеља.

Будући да је ОВК злочине према цивилима учинила и на територији Албаније, како је навео Марти у свом извештају, једно од питања тиче се истраге на територији те земље на којој Еулекс нема надлежност.

„Еулекс има законски основ за истрагу, делом утемељен на старим, а делом на новим законима на Косову. Истражитељ Еулекса боравио је у Албанији и тамо су му рекли да ће сарађивати у истрази“, наводи наш извор.

Портпарол Еулекса у Приштини Ирина Гудељевић прецизира за „Политику“ да се Еулекс већ бавио наводним злочинима почињеним ван територије Косова. „Потврђена је оптужница у вези са могућим злостављањем особа које су држане у објектима ОВК на северу Албаније за време сукоба у периоду 1998–1999. коју су истраживали и подигли Еулексови тужиоци. Сабит Геци и Риза Аљија чекају на суђење у вези са наводним злочинима почињеним у објектима ОВК у Кукешу и Цахану“, подсећа Гудељевићева.

Међутим, државни секретар у Министарству за Косово и Метохију Оливер Ивановић негира да Еулекс може да спроводи истрагу у Албанији и каже да су Геци и Аљија притворени и да се против њих води истрага на основу оптужнице за извршена кривичних дела на територији Косова: због киднаповања и злостављања Албанаца, а не за кривична дела извршена у Албанији. „Затвореници су даље транспортовани у Кукеш, у Албанији, али за кривична дела почињена над њима у Албанији Еулекс неће имати доказе и истрага неће обухватити та дела“, наглашава Ивановић.

На питање који би правни оквир Еулекс користио за процесуирање и истрагу злочина које наводи Марти, из Еулекса наводе да је законски основ за истрагу утемељен делом на старим, а делом на новим законима на Косову.

„Постојали су различити закони примењивани на Косову у време када су наводна дела извршена: Кривични закон СФРЈ, Кривични закон Аутономне Покрајине Косово. Сада је на снази Кривични закон Косова, као и косовски Закон о кривичном поступку, укључујући и Закон о канцеларији Специјалног тужилаштва, као и Закон о надлежности Еулекса о расподели и избору предмета“, наводи Гудељевићева.

Ивановић, међутим, сматра да позивање на те законе неће бити од велике помоћи Еулексу, зато што не може да се обезбеди предуслов да би истрага уопште почела, а то је заштита сведока.

„Апсолутно сам сигуран да Еулекс неће моћи да сачува заштићене сведоке на територији Косова. А да би их транспортовали и сместили на сигурно место, морају да имају нови фонд и нову одлуку Европске комисије. Познато је да се на Косову не прети само сведоку, него ужој и широј фамилији. И то је велика разлика у односу на заштиту сведока у западном свету, где се штити сведок и његова најужа породица“, подсећа Ивановић.

Један од кључних ставова Мартија поводом истраге о трговини органима и организованом криминалу на Косову јесте да ефикасна истрага не може да буде покренута док се не обезбеди адекватна заштита сведока на Косову. То је потврђено и у делу резолуције СЕ која је усвојена на бази извештаја известиоца Жана Шарла Гардета, који је истакао да је највећи проблем непостојање закона за заштиту сведока на Косову.

(Политика)